

23 mei 2014

BIJLAGE BIJ PERSBERICHT

Taalunie antwoordt op petitie *Nederlands Vanzelf Sprekend*

Petitie *Nederlands Vanzelf Sprekend*

De [petitie *Nederlands Vanzelf Sprekend*](#) is een initiatief van de Actiegroep Nederlands en is sinds haar lancering op 20 december 2013 meer dan 5.000 keer ondertekend.

De petitie *Nederlands Vanzelf Sprekend* gaat uit van de overtuiging dat taal kansen schept en dat met name het Standaardnederlands mensen in Nederland en Vlaanderen, ongeacht hun achtergrond, in staat stelt volop te participeren in onze samenlevingen.

De initiatiefnemers van de petitie roepen iedereen die verantwoordelijkheid draagt in de politiek, het onderwijs en de media op het onderwijs in het Standaardnederlands te versterken en de taaleenheid van Nederland en Vlaanderen te bevorderen.

De algemeen secretaris van de Taalunie neemt op 23 mei 2014 de petitie in ontvangst, mede namens de Nederlandse en Vlaamse overheid.

Reactie van de Taalunie

De Taalunie deelt de visie dat taal kansen schept, hecht veel belang aan onderwijs in en van de standaardtaal en gelooft dat het Nederlands dat Nederland en Vlaanderen delen, samenwerking mogelijk maakt in diverse maatschappelijke sectoren, over de landsgrenzen heen.

1. De standaardtaal blijft cruciaal, maar ook variëteiten en registers bieden meerwaarde

Voor veel mensen in Nederland en Vlaanderen blijft het onderwijs de plaats waar zij de kans krijgen de standaardtaal te leren en zich die eigen te maken. Een goede beheersing van de standaardtaal biedt hun betere kansen in het onderwijs, op de arbeidsmarkt en in het maatschappelijk verkeer.

De standaardtaal is geschikt voor alle talige situaties, zowel formeel als informeel, en biedt nog steeds de beste garantie op onderlinge verstaanbaarheid, zowel tussen als binnen Nederland en Vlaanderen. De standaardtaal wordt door de overgrote meerderheid van moedertaalsprekers begrepen, ook als zij die zelf niet perfect beheersen. Daarenboven is de standaardtaal de taal die binnen en buiten het Nederlandse taalgebied jaarlijks wordt onderwezen aan en geleerd door duizenden anderstaligen.

Zowel in Nederland als in Vlaanderen neemt informeel taalgebruik toe, ook in formele situaties. Daarover ontstaat af en toe maatschappelijk debat en daaruit valt af te leiden dat niet iedereen informeel taalgebruik in alle situaties geoorloofd of even gepast vindt. Met name in de politiek, het onderwijs en de media wordt het Standaardnederlands doorgaans als de norm beschouwd.

De Taalunie vindt de beheersing van verschillende variëteiten van het Nederlands, standaardtaal en dialecten, formele en informele registers, een verrijking voor zowel de gebruikers als de taal zelf. Het kunnen schakelen tussen verschillende variëteiten van het Nederlands naargelang de situatie en de gesprekspartners, maakt geslaagde en gelaagde communicatie mogelijk. De verschillende variëteiten van het Nederlands beïnvloeden ook elkaar en houden het Nederlands op die manier een levendige taal. Het onderwijs kan bijdragen aan een positieve attitude ten aanzien van de standaardtaal en aan bewustwording van het bestaan van verschillende taalregisters.

2. De taaleenheid staat centraal, maar met ruimte voor elkaars eigenheden

Nederlanders en Vlamingen (Belgen) delen samen het Standaardnederlands en ze delen het samen met Surinamers, Arubanen, Curaçaoënaars, Sint-Maartenaren en alle anderstaligen die het zich eigen hebben gemaakt. Ondanks hun onmiskenbare onderlinge verschillen in uitspraak, woordenschat en zinsbouw, blijken zij elkaar prima te verstaan en dat toont aan dat de taaleenheid vooralsnog niet in het gedrang is. De officiële spelling van het Nederlands, die in Taalunieverband wordt vastgesteld, houdt de taal in geschreven vorm mee samen en dat biedt nog een extra garantie op de toekomst.

Dit alles wil niet zeggen dat Nederlanders, Vlamingen (Belgen) en de anderen zich in hun gebruik van het Standaardnederlands ook op één en hetzelfde referentiegebied richten. De Vlamingen hebben zich voor hun standaardtaal lange tijd in sterke mate op de noordelijke norm gericht, maar niet alle recente evoluties uit het noorden worden ook nu nog door de Vlamingen (Belgen) overgenomen. Denk aan uitspraak, woordgebruik en zinswendingen. Omgekeerd hebben ook de Vlamingen (Belgen) zo hun eigen standaardtaalkenmerken die in Nederland wel bekend zijn, maar niet worden overgenomen.

Het Nederlands is een polycentrische taal, een taal met meerdere kernen, maar dat staat taaleenheid niet in de weg, net zomin als dat bijvoorbeeld voor het Engels, het Duits of het Frans het geval is. Het is goed dat Nederlanders en Vlamingen zich bewust zijn van hun onderlinge verschillen, dat is voor hun standaardtaal niet anders dan voor hun andere culturele eigenschappen. In navolging van het [Raadsadvies inzake taalvariatie](#) uit 2003 wijst de Taalunie via Taaladvies.net op onderlinge verschillen in de standaardtaal. Het zou goed zijn, mocht daaraan ook aandacht kunnen worden besteed in het Nederlandse en Vlaamse onderwijs, evenals in het onderwijs Nederlands aan anderstaligen, zodat zij binnen het Nederlandse taalgebied niet voor onverwachte spraakverwarring komen te staan.

De Taalunie heeft het altijd als een verrijking ervaren de zaken vanuit verschillende perspectieven te kunnen bekijken en vanuit verschillende invalshoeken te kunnen

benaderen. Dat zorgt ervoor dat we samen meer weten dan alleen, van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen inspireren. Dat levert alle betrokken partijen meerwaarde op. De Taalunie is een verrijking voor het beleid en een besparing in de praktijk, want wat we samen voor en met het Nederlands doen, hoeven we niet apart te doen, en samen kunnen we voor en met het Nederlands meer doen dan alleen.

3. Actiepunten in opvolging van de petitie *Nederlands Vanzelf Sprekend*

De Taalunie dankt de initiatiefnemers voor de aandacht die ze met de petitie *Nederlands Vanzelf Sprekend* hebben gegenereerd voor het belang van onderwijs in en van het Standaardnederlands en voor de meerwaarde die onze gemeenschappelijke taal ons kan bieden. Het is belangrijk dat zij die het Nederlands en de standaardtaal liefhebben, van zich laten horen, zodat er door het beleid steeds weldoordacht en zorgzaam wordt omgegaan met veranderingen in onze taal en werkelijkheid.

De Taalunie zal met haar Platform Onderwijs Nederlands bespreken hoe het in het Nederlandse en Vlaamse onderwijs staat met de aandacht voor standaardtaal, taalvariatie en taalregisters en zal de komende tijd met meerdere partijen in het veld gaan praten over het Nederlands en de standaardtaal in diverse maatschappelijke domeinen, om te bekijken hoe ze die optimaal kan laten benutten.